

La Renaixença

- Què és la Renaixença
- Context històric
- Antecedents directes
- Característiques
- Objectius
- La diglòssia
- La recuperació lingüística
- Poesia
 - Els jocs florals
- Narrativa
- Teatre

Què és la Renaixença

- Inici: 1830-1840 (1833: publicació de l'oda "La pàtria" de Bonaventura Carles Aribau);
- Desenvolupament: 1840-1880;
- Manifestació del Romanticisme: llengua = pàtria (Herder); passat gloriós, edat mitjana;
- Oposada a la Decadència (Il·lustració).

Context històric

- Absolutisme: Isabel II;
- Guerres carlines;
- Crema de convents;
- Revolta de Barcelona contra el general Espartero.

Antecedents directes

- **Guerra del francès:** afebliment de la consciència catalana, unitat espanyola per la resistència.
- Josep Pau Ballot: *Gramatica y apología de la llengua cathalana* (1813).
- *Diccionari d'autors catalans* (1836). Ignasi i Fèlix Torres i Amat
- Biblioteca d'autors catalans (1819). Projecte de Fèlix Torres i Amat dins de la Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona
- Antoni Puig i Blanch: *Observaciones sobre la lengua catalana* (1823).
- Josep Melcior: trad. *Nou Testament* (1832).

Característiques

- Fantasia i imaginació; idealisme, utopies;
- Rebuig de les normes literàries clàssiques; exaltació de la llibertat artística (individualisme);
- Recerca de les arrels, defensa de les llibertats nacionals;
- Valoració de l'estat d'ànim; fe en la bondat natural de l'individu;
- "Pàtria, amor, fe".

Objectius

- Normativització del català;
- Divulgació dels clàssics grecolatins **en català**;
- Divulgació de la literatura tradicional;
- Creació de literatura en català (qualsevol gènere);
- Noves institucions per la difusió del català (editorials, premsa...);
- Reforçament de les institucions ja existents (Reial Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona...).

La diglòssia

- Concepte;
- Literatura popular en català: obres de teatre, goigs i col·loquis;
- Literatura culta en castellà; la burgesia s'ha castellanitzat;
- Llei Moyano (1857): educació primària obligatòria (alfabetització = castellanització).

La recuperació lingüística

- "El model del segle d'Or" *versus* "el català que ara es parla"
- 1878, La Veu del Montserrat (Vic)
- 1879, Jocs Florals valencians (Lo Rat Penat)
- 1879, El Diari Català (Valentí Almirall)
- 1889, Lo Catalanisme (Valentí Almirall)
- 1892, Les Bases de Manresa "Bases per a la Constitució Regional Catalana" (Unió Catalanista): oficialitat única de la llengua catalana, clàusula obligatòria per a la funció pública.

Poesia

- Bonaventura Carles Aribau. "La Pàtria" (1833). Tret d'inici de la Renaixença. Llenguatge arcaïtzant.
- Manuel Milà i Fontanals. Medievalista. Impulsa els Jocs Florals.
- Joaquim Rubió i Ors (Lo gayter del Llobregat). *Recull de poesies* (1882); el pròleg és un manifest de la Renaixença.
- Jacint Verdaguer. Guanya els Jocs Florals el 1865. Poema èpic "L'Atlàntida".

Els jocs florals

- Certàmens poètics en català;
- D'inspiració medieval (*les corts d'amor*: Tolosa de Llenguadoc, 1323-1484);
- Consistori de Barcelona (1859-1936; a l'exili des de 1940; retornen a Barcelona el 1978);
- Estructura: Fe (*Viola d'or*), Pàtria (*Englantina d'or i d'argent*), Amor (*Flor natural*); Mestre en Gai Saber;
- Escassa qualitat literària (fins Àngel Guimerà i Jacint Verdaguer).

Narrativa

- Buit de 300 anys.
- Novel·la històrica (medieval, poc realista) i romàntica.
 - *L'orfeneta de Menargues*, d'Antoni de Bofarull (1862)
- Narcís Oller. Novela realista i naturalista (influència de Victor Hugo). La seva última fase és Modernista.
 - *L'escanyapobres* (1884)
 - *La febre de l'or* (1893)

Teatre

- Àngel Guimerà:
 - *Mar i cel* (1888). Nostàlgic, romàntic.
 - *Maria Rosa* (1894), *Terra Baixa* (1897), *La filla del Mar* (1890). Realisme, compromís polític; amor possessiu.
 - *Arran de terra* (1901), *L'aranya* (1906), *La santa espina* (1907)